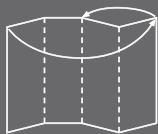

Deze 4 pagina's
kunt u vouwen
tot een folder!

Wandel ROUTE

Informatie

Wandelroute

De wandelroute is 4 km. De wandelpaden zijn gemarkeerd met rode paaltjes.

Broedseizoen

De op het kaartje in oranje aangegeven route is tijdens het broedseizoen (15 maart tot 1 juli) niet toegankelijk. De route is dan 3 km. Een rondje lopen is in die periode alleen mogelijk via (zand)wegen buiten het natuurgebied.

De start

De wandelroute start bij de parkeerplaats, bereikbaar via een zandweg vanaf de Kloosterweg bij Elsloo. Het oorlogsmonument is een mooi herkenningspunt. Vanaf hier is het 0,5 km naar de parkeerplaats. De zwarte route op het kaartje is een alternatief wanneer het pad van de gangbare route (in rood) echt modderig is. De Schaopedobbe is eventueel ook bereikbaar vanaf de Peperstraat in Elsloo.

Honden

Aangelijnd zijn honden toegestaan.

Wandelend genieten van de rust in de Schaopedobbe

Een pareltje met vennen, zandverstuiving, groepjes bomen, maar vooral veel en gevarieerde heide .

It Fryske Gea
Postbus 3
9244 ZN Beetsterzwaag
Tel. (0512) 38 14 48
E-mail info@itfryskegea.nl
Website www.itfryskegea.nl

De gevarieerde rijkdom van een arm paradijsje

De Schaopedobbe bij Elsloo is een bijzonder natuurgebied van 103 hectare. Het is niet zo bekend en juist daardoor heerst er een aantrekkelijke rust. Toch verdient het meer aandacht, want landschappelijk is het een juweeltje en staat het bekend om de rijkdom aan flora en fauna. Het dankt zijn naam aan de dobbe waarin vroeger de schapen werden gewassen voor de jaarlijkse scheerbeurt. Vandaar dat de dobbe ook wel de Schaopewaskerdobbe wordt

genoemd. De grote hoogteverschillen door de zandverstuivingen zijn niet alleen opvallend, maar zorgen ook voor een eigen, intieme sfeer. Als trotse eigenaar probeert It Fryske Gea de belangrijke waarden te handhaven door de voedselarme omstandigheden te bewaren. Vroeger is rondom het gebied land ontgonnen. Des te frappanter is het dat dit landschappelijke pareltje bewaard is gebleven en zelfs weer is uitgebreid met enkele landbouwgronden.

Tekst: Roely Boer

Foto's: Dico de Klein, Hans Pietersma, Teun Veldman en Henk de Vries

Zandverstuiving

1 Zandverstuiving

De opvallende verschillen in hoogte in het natuurgebied zijn ontstaan door het opgestoven zand.

2 'Forten'

De hooggelegen vlakke plateaus met een steile rand middenin de uitgestoven laagten lijken net forten.

3 Schaopedobbe

De dobbe ligt opvallend hoog op zo'n opgestoven 'fort' middenin de heide. Schapen worden er al sinds de jaren twintig van de vorige eeuw niet meer gewassen. De gehuurde kuddes die jaarlijks een tijdlang in het gebied grazen, drinken er alleen. Overigens is het heideveen ook een ideale drinkplaats voor veel dieren. En door de insecten een mooie foerageerplaats voor vogels. Wie geluk heeft kan genieten van een prachtige voorstelling van de acrobatische zwaluwen.

4 Heide mozaïek

Elke heidesoort heeft zijn eigen grondsoort. Zo groeit en bloeit struikheide op een droge ondergrond, houdt kraaiheide van overgangszones van droog naar nat, maar gedijt dopheide weer op vochtige grond. Samen zorgen ze voor een prachtig mozaïek. En dat dankzij de stroken leemgrond onder de zandgronden die water bufferen waardoor er ook natte(re) delen zijn.

5 Vlinders en libellen

Tientallen soorten vlinders kiezen de Schaopedobbe als hun leefgebied. Alleen al twintig soorten dagvlinders fladderen er rond, zoals het groentje, de kommavlinder en het heideblauwtje. Helaas dartelt het zeldzame gentiaanblauwtje door verschillende oorzaken hier niet meer. Libellen zijn wel rijkelijk aanwezig.

Groentje / Grienjurkje

6 Uitbreiding

Landbouwgrond omturnen zodat natuurgebieden kunnen worden uitgebreid. Het is een strategie om natuur robuuster te maken. Ook bij de Schaopedobbe heeft It Fryske Gea de afgelopen jaren landbouwgrond verworven en ontdaan van de rijke bodemlaag, de teelaarde. Het oorspronkelijke reliëf is teruggebracht zodat het heidezaad weer kan ontkiemen en het heideareaal de laatste jaren fors is toegenomen. Onder andere muizenoor, klein vogelpootje en klein tasjeskruid komen hier voor. Het duurt echter nog wel 'even' voor de heide er weer volop bloeit.

Heidekartelblad / Heiderinkelbet

Bonte vliegenvanger / Bunte miggesnapper

Havik / Hawk

Algemene informatie

Opgeschoonde dobben

Om de voedselarme omstandigheden te bewaren zijn de dobben al eens opgeschoond. Gelukkig is toen wel de snavelzeger bewaard gebleven. De zeldzame waterweegbree duidt op de voedselarme staat van het water. De dobben zijn echter ook het leefgebied van de zonnebaars, een ongewenste vissoort.

Zeldzame planten

In het gebied groeien zeldzame planten als valkruid, grote wolfsklauw, heidekartelblad en moeraswolfsklauw. Waar de duintjes nog stuiven groeien buntgras en heidespurrie. Op de verschaalde plekken komen wilde tijm, liggende vleugeltjesbloem en klokjesgentiaan voor.

Vogels

Boompieper, geelgors, boomleeuwerik, roodborsttapuit en fitis zijn vaste bewoners. De houtsnip is een doortrekker en de klapekster komt 's winters regelmatig even foerageren. Havik, grote bonte specht, gekraagde roodstaart, bonte vliegenvanger, kuifmees, zwarte mees en soms de appelvink broeden in het bos.

Balans door beheer

Heidevelden hebben beheer nodig anders vergrassen ze en ontstaan er bosjes. Schapen spelen een belangrijke rol bij het bewaken van de balans. Gehuurde kuddes zijn belangrijk voor het beheer. Echter ook vrijwilligers, leerlingen van scholen

en medewerkers van bedrijven helpen regelmatig een handje door de handen flink uit de mouwen te steken. En zo nu en dan kleinschalig plaggen is ook nodig.

Bosjes

Een groot deel van de heidevelden wordt omringd door bosjes, maar bosrijk is het gebied niet. Wel zorgen struiken als lijsterbes, meidoorn en sleedoorns voor een intieme sfeer. Bovendien bieden ze schaduw en zijn het veilige schuilplekken voor dieren als reeën en dassen.

Reptielen

De Schaopedobbe staat bekend om zijn rijkdom aan reptielen en amfibieën. Adder en levendbarende hagedis zijn vaste bewoners, evenals de gewone pad, de heikikker en de kleine watersalamander.

Rendier- en bekersmossen

Heidevelden zijn prachtig als de heide in bloei staat, maar ook in andere jaargetijden bieden ze een boeiend kleurenpalet. Vooral in het voorjaar zorgen het warmgroen van de kraaiheide, het grijs van de gewone dopheide en de lichtgele stengels van het pijpenstrootje voor prachtige kleureffecten. Dan vallen ook de rendier- en bekersmossen zoals het rode heidestaartje op.

Levendbarende hagedis / Lytse gerskrûper

Wolverlei / Wylde goudsjeblom